

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 611/2021-37

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], právne zastúpenej advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 20, Košice, proti postupu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 89/2010 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 89/2010 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom **prikazuje** v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 89/2010 konať bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadost'učinenie v sume **3 000 eur**, ktoré jej **je** Okresný súd Nové Mesto nad Váhom **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Nové Mesto nad Váhom **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume **707,45 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 1. decembra 2021 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 89/2010 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiadala vysloviť porušenie označených práv, prikázať okresnému súdu v jej veci konať bez zbytočných prieťahov, priznať primerané finančné zadostučinenie v sume 10 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 611/2021 zo 16. decembra 2021 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky v celom rozsahu.

3. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podala na okresnom súde 1. apríla 2010 návrh na začatie konania o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom proti Slovenskej republike, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky.

Okresný súd vo veci sťažovateľky rozhodol rozsudkom č. k. 7 C 89/2010 z 21. septembra 2011 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), ktorým návrh sťažovateľky zamietol. Proti rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 19 Co 373/2011 z 24. novembra 2013 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil. Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 7 Cdo 159/2014 zo 16. júna 2014 rozsudok krajského súdu zrušil a vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie. Dôvodom rozhodnutia najvyššieho súdu bolo procesné pochybenie krajského súdu, ktorý sťažovateľke nedoručil vyjadrenie odporcu k odvolaniu sťažovateľky. Krajský súd uvedenú vadu konania napravil a 3. februára 2015 doručil právnej zástupkyňi sťažovateľky vyjadrenie odporcu k odvolaniu sťažovateľky zo 6. decembra 2011.

4. Krajský súd rozhodol v poradí druhým rozsudkom č. k. 19 Co 928/2014 z 18. februára 2015 (ďalej len „druhý rozsudok krajského súdu“) tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil.

Proti druhému rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka 18. februára 2015 ústavnú sťažnosť. Ústavný súd nálezom č. k. I. ÚS 320/2016 zo 7. júla 2016 konštatoval porušenie práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy, podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru, zrušil druhý rozsudok krajského súdu a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

5. Po vrátení veci ústavným súdom krajský súd uznesením č. k. 19 Co 470/2016 zo 16. mája 2017 (ďalej aj „zrušujúce uznesenie krajského súdu“) zrušil rozsudok okresného súdu a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Sťažovateľke bolo 7. apríla 2021 doručené predvolanie na pojednávanie nariadené na 7. máj 2021, ktoré bolo z dôvodu ochorenia sťažovateľky na COVID-19 odročené na 17. september 2021. Na tomto pojednávaní boli prečítané výpovede svedkov a tiež sa uskutočnili výsluchy niektorých svedkov navrhnutých sťažovateľkou. Pojednávanie bolo odročené na 22. november 2021. Na poslednom pojednávaní okresný súd prečítal výpovede ďalších svedkov a vypočul sťažovateľku. Okresný súd pojednávanie odročil na 2. február 2022.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka považuje za nepochybniteľné, že v napadnutom konaní dochádza k zbytočným prietahom vzhľadom na to, že od podania návrhu (1. apríla 2010) konanie nie je ani po viac ako jedenástich rokoch právoplatne skončené, a to napriek tomu, že ide o štandardnú rozhodovaciu agendu.

7. V rámci argumentácie sťažovateľka v ústavnej sťažnosti poukázala na konkrétne obdobie trvania nečinnosti v nadväznosti na neefektívny postup okresného súdu spočívajúci v nekonaní okresného súdu napriek tomu, že bol viazaný právnym názorom krajského súdu vyjadreným v zrušujúcom uznesení. Napokon sťažovateľka namietala aj postup okresného súdu, keď zákonná sudkyňa na pojednávaní 22. novembra 2021 rozhodla o odročení pojednávania na 2. február 2022 bez zákonného dôvodu.

8. Požiadavku primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnila sťažovateľka tým, že už extrémne dlho znáša následky spôsobené nesprávnym úradným postupom a nečinnosť okresného súdu ju pripravila o nádej či dôveru v aspoň čiastočné zmiernenie tohto neprijateľného stavu.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

9. Predseda okresného súdu doručil ústavnému súdu 31. januára 2022 vyjadrenie k ústavnej sťažnosti, ktorého prílohou bolo aj vyjadrenie vec prejednávajúcej sudkyne. Predseda okresného súdu zhrnul doterajší priebeh konania, resp. jednotlivé rozhodnutia súdov, čo uzavrel tým, že krajský súd uznesením č. k. 19 Co 470/2016 zo 16. mája 2017 zrušil rozsudok okresného súdu (z 21. septembra 2011) a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Predseda okresného

súdu v tejto súvislosti uviedol: „Do zrušenia veci Krajským súdom v Trenčíne uznesením zo dňa 16. 05. 2017 som nezistil prieťahy v konaní.“

Predseda okresného súdu zároveň uviedol, že sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namietala najmä obdobie nečinnosti okresného súdu od vrátenia veci po nariadenie pojednávania (9. júna 2017 – 7. apríla 2021). K danej okolnosti poukázal, že došlo k zmene zákonnej sudkyne, pričom zároveň išlo o novú mladú sudkyňu. V predmetnej veci boli vykonávané úkony doručovania a tiež bolo zistené, „... že na tunajšom súde prebieha súdne konanie v právnej veci navrhovateľky... proti odporcovi Slovenská republika - Ministerstvo vnútra SR o náhradu škody vedenej pod sp. zn. 10C/21/2011... Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 10C/21/2011 a spisu 7C/89/2010 vyplýva, že uplatnené nároky smerujú voči rovnakému subjektu – Slovenská republika. Sudkyňa ďalej priebežne sledovala stav vybavovania veci sp. zn. 10C/21/2011 (v uvedenej veci bolo podané dovolanie 27.12.2019), v ktorej sa konalo a výsledok tohto konania mal mať vplyv na ďalší procesný postup vo veci napadnutej ústavnou sťažnosťou.“. Túto časť vyjadrenia predseda okresného súdu uzavrel zhrnutím dátumov nariadení jednotlivých pojednávanií.

Predseda okresného súdu uviedol, že sťažovateľka neurgovala nariadenie pojednávania ani nepodala sťažnosť na prieťahy v konaní predsedovi súdu. Tiež konštatoval, že zákonná sudkyňa bola práceneschopná od 16. júla 2019 do 26. mája 2020 a spis jej bol vrátený zmenou rozvrhu práce 8. júna 2020. Zákonná sudkyňa mala vo svojom oddelení viac ako 300 nevybavených vecí občianskoprávnej a pracovnoprávnej agendy a viac ako 6000 exekučných vecí, okrem toho od 2. marca 2021 vybavuje aj trestnoprávnu agendu. Predseda okresného súdu podrobne opísal personálnu poddimenzovanosť okresného súdu. Ako objektívny dôvod spôsobujúci všeobecne prieťahy v konaniach predseda súdu označil aj protipandemické opatrenia prijaté pre všetky súdy od 23. marca 2020 do konca mája 2020 a zdôraznil, že konanie vo veci sťažovateľky nespĺňalo ani jednu podmienku vyplývajúcu z príslušných opatrení, za ktorých by okresný súd mohol pojednávať, a tak v čase od 1. októbra 2020 do 30. apríla 2021 pri rešpektovaní protipandemických opatrení nebolo možné vo veci konať.

10. Prílohou vyjadrenia predsedu okresného súdu bolo tiež vyjadrenie zákonnej sudkyne, z ktorého vyplynula samotná chronológia napadnutého konania, ako aj obdobia, v ktorých bola sudkyňa práceneschopná (15. januára 2018 – 21. januára 2018, 4. apríla 2019 – 26. apríla 2019, 16. júla 2019 – 25. mája 2020). Aj zákonná sudkyňa vo svojom vyjadrení poukázala na neprimeranú zaťaženosť okresného súdu a jeho personálne poddimenzovanie. V tejto súvislosti napokon uzavrela, že „nedošlo k subjektívnym prieťahom, konala som plynulo v možnostiach aj s poukazom na počet pridelených vecí.“.

V súvislosti s namietaným obdobím nečinnosti sudkyňa uviedla: «... súd vzhľadom na prebiehajúce konanie na tunajšom súde 10C/21/2011, najmä vzhľadom na to, že sa súdu javí, že si žalobca nároky voči rovnakému subjektu - žalovaný - Slovenská republika uplatňuje duplicitne, súd zisťoval stav v už prebiehajúcim konaní, ktoré bolo právoplatne rozhodnuté na OS NMnV (potvrdené KS TN) a voči ktorému bolo podané dovolanie. Taktiež je treba uviesť, že žalobkyňa počas tohto uvádzaného obdobia „nečinnosti“ súdu, nedoručila na súd žiadnu žiadosť o pokračovanie v konaní, ani žiadosť o vytyčenie termínu pojednávania, ani nepodala na súd sťažnosť proti nekonaniu k rukám predsedu súdu. Preto sa podanie ústavnej sťažnosti v čase

po tom, čo súd vykonal dokazovanie v predmetnej veci, a po podaní návrhu žalovaného na zastavenie konania pre prekážku už rozhodnutej veci, javí ako účelové.»

Vo vzťahu k námietke sťažovateľky o odročení pojednávania (pojednávanie konané 22. novembra 2021 a odročené na 2. február 2022) bez uvedenia dôvodu sudkyňa uviedla, že žalovaná podala 25. októbra 2021 návrh na zastavenie konania z dôvodu prekážky rozhodnutej veci. Právna zástupkyňa sa pred konaním pojednávania 22. novembra 2021 k podaniu žalovanej nevyjadrila, no na samotnom pojednávaní uviedla, že lehota na vyjadrenie jej ešte neuplynula, k návrhu sa chce vyjadriť na pojednávaní do zápisnice. Z dôvodu plánovaného čerpania dovolenky a už skôr nariadených termínov pojednávania okresný súd nemohol nariadiť ďalší termín pojednávania skôr ako na február 2022.

III.2. Replika sťažovateľky:

11. Sťažovateľka vo svojej replike doručenej ústavnému súdu 17. februára 2022 poukázala na judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej v súvislosti s posudzovaním prietahov v konaní nie je možné prihliadať na zaťaženosť súdov či personálne obsadenie. Sťažovateľka tiež uviedla, že „... môže súhlasiť s názorom predsedu okresného súdu, že do vynesenia rozsudku dňa 21. 9. 2011, konal okresný súd prakticky plynulo. Predseda okresného súdu však opomína zohľadniť, ako skutočnosť, ktorá zásadným spôsobom ovplyvnila neprimeranosť dĺžky konania, fakt, že rozsudok okresného súdu zo dňa 21. 9. 2011 bol rozsudkom, ktorý bol vynesený bez vykonania potrebného dokazovania na základe nesprávneho právneho názoru, ktorého dôsledky pre sťažovateľku boli nezlučiteľné s jej základnými právami, porušenie ktorých konštatoval v už označenom náleze ústavný súd. Sťažovateľka je teda toho názoru, že k neprimeranej dĺžke konania prispela nielen absolútna nečinnosť okresného súdu po tom, čo mu bolo doručené zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu, ale aj obdobie od vynesenia tohto rozsudku až po rozhodnutie odvolacieho súdu zo dňa 16. 5. 2017, teda obdobie piatich rokov a viac než siedmich mesiacov, kedy v konaní neboli vykonávané žiadne úkony smerujúce k odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľky.“. Sťažovateľka sa k argumentácii opisujúcej činnosť okresného súdu po doručení zrušujúceho uznesenia krajského súdu vyjadrila v tom, že tieto úkony nemajú oporu v Civilnom sporovom poriadku (ďalej len „CSP“), a poukázala na inštitút prerušenia konania, proti ktorému sú prípustné prostriedky nápravy. V súvislosti s odročením pojednávania na 2. február 2022 sťažovateľka v replike poukázala na § 183 ods. 1 CSP, podľa ktorého môže súd odročiť pojednávanie len z dôležitých dôvodov, pričom sťažovateľke taký dôvod z vyjadrenia okresného súdu ani z pojednávania konaného 22. novembra 2021 nie je známy. V závere sťažovateľka uviedla: „Nie je teda zrejmé, z čoho vychádza okresný súd pri vyslovovaní svojej špekulatívnej hypotézy, že sťažnosť sťažovateľky je účelová po tom, čo žalovaná v konaní predložila návrh na zastavenie konania. Súd mohol a v prípade, že nato boli dôvody aj mal, konanie zastaviť bez návrhu strán konania. Proti takémuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie. Sťažovateľka dokáže len ťažko uveriť tomu, že okresný súd pri formulovaní si tejto dehonestujúcej poznámky, znevažujúcej snahu sťažovateľky domôcť sa ochrany svojich základných práv pred na to povolaným orgánom - ústavným súdom, si neuvedomil, že táto poznámka svedčí v skutočnosti o jeho nesústredenom postupe v konaní a vyvoláva pochybnosti, tak ako to bolo vedené už vyššie, že na jeho postup možno bezvýnimočne aplikovať zásadu iura novit curia.“

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

12. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľku (I. ÚS 19/00, ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

13. Obdobné konania možno zaradiť k štandardnej agende všeobecného súdnictva, preto dĺžka konania nebola závislá od skutkovej či právnej náročnosti prerokovávanej veci.

14. V konaní o ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov ústavný súd okrem zložitosti veci skúma aj to, akým spôsobom sa na priet'ahoch konania podieľala osoba, ktorá podala ústavnú sťažnosť vo veci porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Pri hodnotení správania sťažovateľky ako strany sporu ústavný súd zistil, že v prevažnej miere v priebehu konania poskytovala primeranú súčinnosť, na výzvy okresného súdu reagovala včas. Čiastočnou výhradou vo vzťahu k správaniu sťažovateľky môže byť, že v čase namietaného obdobia nečinnosti nevyužila svoje právo podať sťažnosť na priet'ahy predsedovi súdu, čo je mimochodom ústavným súdom považované za účinný prostriedok nápravy, či neurgovala nariadenie termínu pojednávania. Uvedené výhrady však vzhľadom na celkovú dĺžku konania a okolnosti prípadu nemožno považovať za také, ktoré by bránili vysloveniu porušenia práv sťažovateľky.

15. Ústavný súd pristúpil aj k hodnoteniu tretieho kritéria, a to samotného postupu okresného súdu v napadnutom konaní. Z ústavnej sťažnosti, zo súdneho spisu a z chronológie úkonov okresného súdu v napadnutom konaní vyplýva, že konanie začalo podaním žaloby 1. apríla 2010. Okresný súd rozsudkom z 2. septembra 2011 žalobu zamietol. O odvolaní sťažovateľky rozhodol krajský súd rozsudkom z 24. novembra 2013 tak, že potvrdil rozhodnutie okresného súdu. O podanom dovolaní sťažovateľky rozhodol najvyšší súd uznesením zo 16. júna 2014 tak, že rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Krajský súd v poradí druhým rozsudkom z 18. februára 2015 rozsudok okresného súdu znova potvrdil. Proti tomuto rozsudku podala sťažovateľka ústavnú sťažnosť a ústavný súd v náleze zo 7. júla 2016 konštatoval porušenie základných práv sťažovateľky, zrušil druhý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Krajský súd uznesením zo 16. mája 2017 zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Sťažovateľka v tejto súvislosti poukázala na neefektívnu činnosť okresného súdu, keďže dôvodom zrušenia a vrátenia veci okresnému súdu boli nedostatky v dokazovaní. Napokon od roku 2021 sa vykonávajú dôkazy, ktoré sťažovateľka navrhla vykonať už pri podaní žaloby, pričom v priebehu konania návrhy na vykonanie dokazovania nemenila. Prvé pojednávanie (po zrušení rozhodnutia krajským súdom 16. mája 2017, pozn.) bolo nariadené až na 7. máj 2021 –

takmer po 4 rokoch od zrušenia rozhodnutia krajským súdom, ktoré sa neuskutočnilo z dôvodu na strane sťažovateľky (ochorenie na COVID-19), a ďalšie pojednávanie sa uskutočnilo po 4 mesiacoch – 17. septembra 2021. Po vykonaní dokazovania bolo pojednávanie odročené na 22. november 2021, na ktorom bolo doplnené dokazovanie, a následne súd pojednávanie odročil na 2. február 2022.

Celková doba konania od podania žaloby (1. apríla 2010) do podania ústavnej sťažnosti je viac ako 11 rokov. Keďže krajský súd zrušil rozhodnutie okresného súdu je namieste konštatovať neefektívnu činnosť okresného súdu. V tejto súvislosti ústavný súd odkazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej k zbytočným priet'ahom v súdnom konaní nemusí dochádzať len nekonaním príslušného súdu, ale aj takou jeho činnosťou, ktorá nesmeruje k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania. Aj neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovatelia obrátili na štátny orgán, aby vo veci rozhodol (napr. IV ÚS 380/08, I. ÚS 158/2010).

Plynulosť konania v rokoch 2020 a 2021 bola ovplyvnená aj v dôsledku prijímaných opatrení na zamedzenie šírenia ochorenia COVID-19 a ústavný súd prihliada na túto objektívnu skutočnosť a rovnako tak vníma aj prijaté opatrenia vrátane zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov, ako aj prijatej vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 24/2021 Z. z. o vykonávaní pojednávaní, hlavných pojednávaní a verejných zasadnutí v čase mimoriadnej situácie a núdzového stavu v znení neskorších predpisov. Túto skutočnosť ústavný súd zohľadnil pri priznaní celkovej sumy finančného zadost'učinenia.

16. K obrane okresného súdu o neúmernej zaťažnosti súdu a personálnom poddimenzovaní, ktoré sa okresný súd snaží prezentovať ako objektívnu okolnosť negatívne sa podpisujúcu pod plynulosť konania aj vo veci sťažovateľky, ústavný súd odkazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej personálne problémy justičného systému nezavádzajú štát zodpovednosti za zbytočné priet'ahy v súdnom konaní (III. ÚS 17/02, II. ÚS 287/2019, II. ÚS 505/2021).

17. Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd s prihliadnutím na zistený neefektívny postup okresného súdu a doterajšiu dĺžku konania (viac ako 11 rokov) bez rozhodnutia v merite veci dospel k záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom. Na tomto základe rozhodol, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

IV.

Prikázanie vo veci konať a primerané finančné zadosťučinenie

18. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd na základe svojho zistenia, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky, mu prikázal, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 7 C 89/2010 konal bez zbytočných priťahov, pretože označená vec nebola v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľky právoplatne skončená (bod 2 výroku nálezu).

19. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal. Z § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

20. Sťažovateľka sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 10 000 eur z dôvodov uvedených v ústavnej sťažnosti, poukazujúc na stres a utrpenú ujmu vyplývajúcu z neprimeranej dĺžky súdneho konania.

21. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04, III. ÚS 10/02, I. ÚS 257/08).

Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

22. Berúc do úvahy charakter predmetu konania, obdobie právnej neistoty sťažovateľky a všetky okolnosti daného prípadu, majú na pamäti, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, ústavný súd považoval priznanie sumy 3 000 eur za primerané finančné zadosťučinenie (bod 3 výroku nálezu).

V.

Trovy konania

23. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

24. Ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom podľa § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) pozostávajúcich z odmeny advokáta za dva úkony právnej služby. Za dva úkony uskutočnené v roku 2021 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti) patrí právnej zástupkyňi odmena v sume dvakrát po 181,17 eur a režijný paušál v sume dvakrát po 10,87 eur. Keďže právna zástupkyňa sťažovateľky je platiteľkou dane z pridanej hodnoty, uvedená suma bola zvýšená o daň z pridanej hodnoty, t. j. o 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (spolu za dva úkony v roku 2021 v sume 460,90 eur). Za úkon urobený v roku 2022 (replika sťažovateľky) patrí právnej zástupkyňi odmena v sume 193,83 eur, režijný paušál v sume 11,63 eur a zvýšenie o daň z pridanej hodnoty, t. j. o 20 % (spolu za tri úkony v sume 707,45 eur – výrok 4 nálezu).

25. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

26. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. marca 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu